

Emlékezés Török Antalra

Török Antal elvtárs 1972-ben ülhettem le először hosszabb beszélgetésre. Pedig munkakörünkben eredő ismeretségünk ekkor már csaknem két évtizede rendszeres volt. A demokratikus agrár-átalakulásról kérdeztem, — Ő a gyermekkorával kezdte a beszélgetést. Tizenkét éves korában pásztorgyerek lett. Érdeklődő, környezetét figyelő fiatalember volt, hallgatta élesen politikáló környezetét. A család és a rokonság mezőgazdasági nap-számos, kubikus, cseléd tagjai a munkanélküliségre, a háborúra, a nyomorra panaszkodtak. Az ifjú Török Antal a nyomorból menekülni akart, — tanonc, majd malomipari munkás lett. Munkahelyén orosz hadifoglyokkal dolgozott együtt, s tőlük hallott az oroszországi forradalomról. Közöttük megfogalmazódott a földosztás, a béremelés, a 8 órás munkaidő követelése. Már nemcsak figyeli az eseményeket, 1918-ban, hanem a magyarországi forradalom cselekvő résztvevője. A Munkás-Paraszti és Katonatanács tagjává választották Szentesen. A Tanácsköztársaság bukása után a Magyarországi Szociáldemokrata Párt tagja lett. Mindig érdekelte és foglalkoztatta Török Antalt a földmunkások helyzete. Mikor 1921-ben Szentesen megalakult a „Földmunkás Szakszervezet”, a vezetőség tagjává választották.

Az 1922-ben lezajlott bérharcol után elbocsátották a malomipari vállalatból, s előbb mezőgazdasági mun-

kás, majd kubikos lett. Ettől kezdve mindenütt jelen volt, ahol kubikosként dolgozhatott; Szentesen, Budapest, Baranyában, Szeghalom környékén. Életében újabb döntő fordulatot jelentett, hogy kubikosként Budapestben kapcsolatba került a Kommunista Párt illegális munkájával. Politikai munkáját ezentúl a Szociáldemokrata Pártban, a Kommunista Pártban és a Földmunkás Szakszervezetben végezte. Kubikosként újságot visz a vidéki lakosság közé, nyomdát őriz lakásán, röplapot terjeszt, politizál a lakosság között és a munkahelyén. Segélycsomagokat, propagandafüzeteket szállít a politikai foglyok számára különféle börtönökbe, a munkáskórusban, a színjátszó körben, a szavalóköri szerepet. Az illegális és legális politikai munka kommunista nevelte, a kommunista párt felvette tagjai közé. Letartóztatták 1935-ben és 1936-ban ítélték rövidebb fegyházbüntetésre. Csak a röplapok osztogatását tudták rábizonyítani...

Döntő fordulatot Török Antal életében és politikai munkájában a felszabadulás hozott: szabadon végezhetett politikai munkát és „önálló” politikai feladatokat kapott. Előbb a Csongrád Megyei Földbirtokrendező Tanács elnökhelyettesi, majd elnöki tisztségére nevezték ki. Nagy felelősséggel dolgozott. A földreform feladatainak végrehajtása közben két fontos

elv vezérelte: földet adni a szegény- és kisparasztnak: a földreformtörvényt pontosan végrehajtani. Csongrád megyében ez rendkívül nagy feladatot jelentett, mert nagyszámú jogos földigénylő kért és várt földet a földbirtokrendező szervektől, ugyanakkor az igényekhez képest kevés felosztható állott rendelkezésre. Ezt a kettős feladatot Török elvtárs vezetésével jól oldották meg a Csongrád megyei földbirtokrendező szervek. Török elvtárs határozottan szembefordult a túlkapásokkal, de minden lehetséges módon támogatta a szegényparasztság jogos követelését. Így fejezte ki állásfoglalását a szegényparasztság mellett: „Sok fájdalom felgyűlt ezekben az emberekben, de a megyében kevés a felosztható föld, nem lehet még a jogos igényeket sem kielégíteni.”

A földreform befejezése után több társadalmi és egyéb politikai feladatokat kapott. Nyugdíjba vonulásáig — hosszabb ideig — Szentesen, illetve Szentés járás területén pártmunkásként dolgozott. Munkás életét 1976-ban fejezte be. Ma 75 éves lenne. Önzetlen munkás élete példa számunkra. Egész életében a szocialista eszmék terjesztéséért, a munkások osztály győzelméért, a szocializmusért küzdött.

Szocialista társadalmunk megörzsi, megbecsüli Török Antal elvtárs emlékét.

Szabó István

A Szeged városi tanács vb-üléséről jelentjük

Az ötéves terv felezője és a lakásépítés

Szeged megyei város tanácsának végrehajtó bizottsága ülést tartott tegnap, csütörtökön délelőtt, Papp Gyula elnököletével. A testület több fontos témát megtárgyalta és megfelelő határozatokat hozott. Az ülés közérdekű témáit a következőkben ismertettük.

Arányosan halad-e?

A várospolitikának továbbra is a gerincét képezi Szeged a tömeges lakásépítés, hiszen alapvető társadalmi szükségletek fokozatos és folyamatos kielégítéséről van szó. Fontosságának megfelelően, a városi tanács végrehajtó bizottsága elemezte az ötödik ötéves terv felezőjén arányosan halad-e az ötéves terv előirányzatait? Az első két tervű egyetelmű ígérenél választott a kérdésre. A tervezők, a kivitelezők és a beruházó szoros együttműködése lehetővé tette az alapvető célkitűzések elérését. A további eredményes építkezésekhez az ideális esztendő képezhet szilárd alapot, s most kell megalapozni a hatodik ötéves tervre is az átmenetet.

A terv első két esztendejében 1 milliárd 314 milliót terveztek lakásépítésre — a teljesítés pedig 1 milliárd 382 millió. Az állami lakásépítés tervezett darabszáma 2342 volt és az eredmény 2475-re sikeredett. Valamennyi lakásépítési formában együttesen 4635 darab volt a terv — s az eredmény 5518 darab.

A végrehajtó bizottság megítélése szerint az ötéves lakásberuházási terv a továbbiakban is teljesíthető, jöhet a Belvárosi rekonstrukciójába illeszkedő építkezések elhúzódtak, főként a Nemestakács utcai, a Hunyadi János sugárúti és az Arany János utcai tömbben. Gondot okozott, hogy az első két évben a lakások nettó költségére fordítható pénzeket meg kellett emelni, s így a kapcsolódó beruházások ismét a tervidőszak második felére maradtak. Az első két évben 16 tantermes iskola, 60 és 80 személyes bölcsőde, 100 személyes óvoda készült el Tárjánban; Újszegeden előbbre leszünk 16 tantermes iskolával, 200 személyes óvodával és 80 személyes bölcsődével — ám összességében nem tartjuk a lépést. Eppen ezért a vb szükségességnek ítélte, hogy a beruházások megfelelő előkészítésével, a folyamatban levők határidőre való befejezésével maradéktalanul használjuk ki fejlesztési lehetőségeinket.

1978 döntő év, s az idén összesen 2426, közté 1295 célcsoportos lakást kell megépíteni. Ehhez a terület rendelkezésre áll, a kivitelezés és a lakásátadás eddigi folyamatos. A további előkészítés ugyancsak folyamatban van. 1979-ben és 1980-ban Tárján VII. ütemében 570, a Kereszt utcában 180, Felsőváros II. és III. ütemében 730, illetve 770, Rókus városrész I/A és I/B ütemében

pedig 690, illetve 880 lakást terveztek. E két évben a program szerint még 16 tantermes iskola épül Tárján VI. ütemében és az Eszaki városrész I/A építési területén; ugyanitt az I/B ütemében is 200 személyes óvoda és 80 személyes bölcsőde, iskola, 150 személyes óvoda és 80 személyes bölcsőde is meg lesz az ötéves terv végéig. A felsővárosi orvosi rendelő és gyógyszerár megépítését a DELEP 1980-ra ígéri. Végül a tarjáni VIII. ütem szolgáltató háza és az odesszai ABC-áruház bővítése is ekkorra várható.

Mindent egybevetve, az ötéves lakásépítési terv eddigi eredményei pozitívak, s a prognózis is kedvező: a 12 ezerre tervezett lakásszámot várhatóan mintegy 700 darabbal túlteljesítik, a gyermekintézmények elkészülnek és az épületek üzemeltetését szolgáló kapcsolódó beruházások is megépülnek.

A következő nagy fejezet: Rókus

Szeged lakásépítési programjában Rókus városrész a következő nagy fejezet. E városrész I/A—B—C területének lakásberuházási programját ugyancsak tegnap fogadta el a városi tanács végrehajtó bizottsága. A számok nagy területet ölelnek fel — nevezetesen: a Kossuth Lajos sgt., Ilona utca, a harmadik körút, a Csongrádi sugárút, a Körtöltés, a szabadidőkerlek, a transzformátor-állomás, a remíztelep, a TÚZEP és a Búvárút által határolt városrészt. E lakóterületen közel 3 ezer lakás építhető meg — ebből 1570 darab még ebben az ötéves tervben.

Itt is házigyári lakások készülnek. A szükséges közműveket még 1980-ig el kell készíteni — egyebek között a Vértó víztelenítő csatornát (32 millió), a rókusai víztornyot (66 millió) és az úépítést, csapadék- és szennyvízelvezetést, vízvezetékét (97 millió).

Rókusnak ezen a részen földszintes, nagyjából avult lakóházak állnak. Együttesen 216 lakást kell elbontani, hogy helyet adjanak az újnak, de ez nem minősíthető soknak, hiszen a bontás aránya az új lakásokhoz képest alig haladja meg a 7 százalékot.

Az elfogadott beruházási programban szerepel 100 és 150 személyes óvoda, két darab 80 személyes bölcsőde, 2 darab közel ezer négyzetméteres ABC-áruház és ugyanakkor bisztró, gyermek- és felnőtt orvosi rendelő, két ételkészítő, zöldség-, üveg-

porcelán, rövidáru bolt, 24 tantermes általános iskola, 1200 négyzetméteres étterem, Patyolat-fiók, fiókkönyvtár, húsbolt, fodrászat. Ezeknek átadási határideje 1981., de főként 1982.

A most elfogadott rókusai programra a tanács 1 milliárd 883 millió forintot tervez. Az itt épülő lakások általános területe az elfogadott beruházási program szerint 54,76 négyzetméter lesz, melyeknek 57 százaléka közepmagas, 43 százaléka többszintes épületben készül. E lakásberuházási javaslat jóváhagyására még a Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága elé kerül.

Készülődés a nagy árvíz centenáriuma

A városi tanács végrehajtó bizottságának tájékoztatást adott dr. Simády Béla, az ATIVIZIG igazgatója. A tájékoztató a tiszai partfalépítésre és az árvíz centenáriumának előkészületeire terjedt ki.

A partfal rekonstrukcióját 1973-ban kezdték el és tervszerűen haladtak vele. Műszaki fejlesztés révén új technológiát alkalmaztak, amely pontos és esztétikus kivitel eredményezett. A munka már befejező szakaszába érkezett, az év végére teljesen kész lesz. Most azon dolgoznak, hogy a híd-tól délre fekvő Tisza-parti sétányt is elkészítsék az ünnepi hetek megkezdéséig.

Az ATIVIZIG jelentése megállapítja: a tragikus 1879. évi árvízvet követő száz év alatt az ember és a természet küzdelméből alakult ki az Alsó-Tisza-vidék árvízvédelmi rendszere és fejlődött mai állapotáig Szeged. Ez az évforduló alkalmat ad arra, hogy az emberi erőfeszítésekről megemlékezve hirdessük az összefogás, az alkotó munka szépségét és nagyszerűségét. E gondolatok jegyében alakult meg az árvíz évforduló emlékbizottsága, az MSZMP Szeged városi bizottsága, a Hazafias Népfront városi bizottsága, az ATIVIZIG és az MTESZ Hidrológiai Társaság képviselőiből, amely célul tűzte ki az évforduló szerény, de méltó megünneplését. A centenáriumba a következő rendezvényeket tervezik: megemlékező ünnepi tanácsülés, az Országos Vízügyi Hivatal és a városi tanács által állítandó árvízi emlékmű felavatása, árvízvédelmi bemutató, múzeumi kiállítás, a Hidrológiai Társaság emlékülése. Az ATIVIZIG az évfordulóra miniatológiát jelentet meg és érmet is vernek 1879. március 12. emlékére.

A városi tanács végrehajtó bizottsága végül az ATIVIZIG, a Hídepítő Vállalat és a Szegedi Vízművek és Fürdők Vállalat vezetőinek kaulozásával megtekintette a Tiszán folyó építkezéseket.

Holnap Szegeden

Nyilvános tudományos ülés a fogászati felvilágosításról

Kettőn áll a vásár! — Megelőzés, hogyan? Fogkefe a farzsebben

A kutatók kiszámították, hogy egy tubus fogkrém egy embernek egy hónapig elegendő. Ez azt jelenti, hogy hazánkban évente körülbelül százmillió tubus fogkrémet kellene használnunk. Hol vagyunk ettől?... Az is elérhetetlen álom, hogy annyi fogorvost képezzünk ebben az országban, hogy minden ember fogát és szájüreget folyamatosan karban lehessen tartani. Az emberiség egyik legelterjedtebb betegségei közé tartozik a fogszuvasodás és a foggyógy-megbetegedések, ami csak orvosok, az ipar és minden ember közös összefogásával, a megelőzéssel szorítható vissza. Ennek jegyében szervezett nyilvános tudományos ülést holnapra a Magyar Fogorvosok Egyesülete dél-magyarországi csoportha és az olasz Preventív Fogászati Társaság. Az MTESZ Technika Házában rendezendő egész napos ülésre meghívót kaptak a szegedi általános iskolák igazgatói, a vezető óvónők, az ország valamennyi fogorvosa, de szívesen látnak minden érdeklődőt, elsősorban kisgyermekes szülőket.

A téma fontosságáról, a fogászati gondozás és megelőzés kérdéseiről a napokban dr. Tóth Károly egyetem tanár, a SZOTE fogászati klinikájának igazgatója tartott sajtótájékoztatót. Elmondta, hogy a fogszuvasodás és foggyógy-megbetegedés népbetegség. Gyógyítása óriási terhet ró mind az egyénre, mind a gyógyító orvosokra, mind a társadalom egészére. Különösen a fogszuvasodás tekinthető a civilizált társadalom népbetegségének. Évtizedek tapasztalatai alapján úgy tűnik, hogy az emelkedő életszínvonal egyik káros mellékterméke az emberek fogazatának fokozódó megbetegedése. Ez már olyan mértékű, hogy a gyógyítás iránti növekvő mennyiségi és minőségi igényeket a kezelési jelenlegi módszereivel lehetetlen kielégíteni. Így tehát elsődleges feladat a megelőzés módszereinek minél hatékonyabb alkalmazása és elterjedése. Ervényes a népi mondás: Kettőn áll a vásár! A fogazat előbb említett két fő megbetegedésének kóroktana minden részletében és teljes pontosságában még nem tisztázott. Egy sor olyan tényező azonban ismert, amelyek biztosan szerepet játszanak a betegségek kialakulásában. A megelőzés egyik módszere tehát, hogy ezeket a tényezőket kiküszöbölje, illetve megakadályozza a fogazatra gyakorolt káros hatást. Legfontosabb a helyes táplálkozás, elsősorban a túlzott szénhidrátfogyasztás kerülése. Fontos tudni, hogy nemcsak a cukor és csokoládé tartalmaz túlzott szénhidrátmennyiséget, hanem például a tésztafélek, a sütemény és a péksütemény, sőt az annyira népszerű ropi is. A szájban levő baktériumok szerepet játszanak a betegségek kialakulásában, különösen a szénhidrátdús táplálékból származó, a fogak fel-

színén megtapadó lepedékben ágyazottan. A megelőzés másik módszere tehát a megfelelő fog- és szájápolás. Nem véletlen a meghívó reklámfotója: fogkefe és fogkefével farmer farzsebében — „Utazzon kényelmesen Odol 3 fogkrémmel.” Fontos a fogzománc fluortartalmának növelése is. Az említett módszerek egyike sem elegendő önmagában. Sőt a kettőhöz kapcsolódik egy harmadik és nem elhanyagolható feladat is — a rendszeres fogorvosi ellenőrzés.

Hazánkban a fogbetegségek megelőzése érdekében folyó munka igen széles körű. Világviszonylatban is elismert az a szegedi kezdeményezés, mely a konyhasó fluoridálásával kidolgozta a fogszuvasodás elterjedését nagymértékben csökkentő módszert.

A holnapi előadásorozat is a széles körű felvilágosító és ismeretterjesztő tennivalók szolgálatában áll. A nyilvános tudományos ülésen hét előadás hangzik el, valamennyi a megelőzés elméleti és gyakorlati kérdéseiről szól. Az audiovizuális felvilágosítás módszereit tekintik végig az óvodáskortól a szülők, pedagógusok és általános orvosok számára készített programokig. A délelőtti program 9 órakor kezdődik, a délutáni előadások pedig 3 órakor. A szervezők hangsúlyozták: mindenki szívesen látott vendég!

T. L.

LOSONCZI PÁL FOGADTA AZ NSZK PARLAMENTI KÜLDÖTTSEGET

A Német Szövetségi Köztársaság parlamentjének küldöttségét — amely Karl Carstens professzor, a szövetségi parlament elnökének vezetésével hivatalos látogatón tartózkodik hazánkban — az Országgyűlésben Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke fogadta. A megbeszélésen részt vett Péter János és dr. Johannes Balser.

ÜDVÖZLŐ TÁVIRATOK

Kádár János, Losonczi Pál és Lázár György táviratban üdvözölte L. I. Brezsnyevet és A. N. Koszigin, a Szal-

RÁDIÓTELEX

jut—6 kiemelkedő jelentőségű ürrépülése és az Interkozmosz-program keretében nemzetközi legénységgel megvalósított újabb űrsiker alkalmából. A magyar vezetők ugyancsak táviratban üdvözölték Edward Gierek, Henryk Jablonski és Piotr Jaroszewiczet abból az alkalomból, hogy az Interkozmosz-program keretében sor került az első lengyel űrhajós űrutazására.

FOLYTATÓDOTT A TANÁCSKOZÁS

Tegnap délelőtt, 10 órakor

a Nagy Kreml-palotában a szövetségi tanács és a nemzetiségi tanács együttes ülésével folytatódott a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának 9. ülésszaka. Andrej Gromiko, az SZKP KB Politikai Bizottságának tagja, külügyi miniszter terjesztette elő a nemzetközi szerződések megkötésének, végrehajtásának és felmondásának rendjéről szóló törvénytervezetet.

SZÁRKISZ LEMONDOTT

Eliász Szárkisz libanoni elnök csütörtökön benyújtotta lemondását. Az államfő egy sükkörű tanácskozás keretében közölte elhatározását Szelim al-Hossz miniszterelnökkel,